

DE EXCURSIE NAAR HASBRUCH (W-Dtsl.) op 24-4-82.

Om 7 uur troffen dertig mensen, gehuld in natuurkleding met groene of bruine jassen en broeken, de meesten met laarzen en sommigen met stevige schoenen, elkaar vlak achter de grenspost Nieuweschans voor een tocht naar Hasbruch. Hasbruch is een oerbos dat ongeveer 20 km ten zuidoosten van Oldenburg in Duitsland ligt en dat bestaat uit een eiken-haagbeukenbos. Het is waarschijnlijk gedurende heel de periode van het Holoceen bos geweest, zodat er zich een bijzondere bodem heeft gevormd.

Het bos is voor het eerst genoemd in documenten van 1258, zo vertelde ons Mevr. Nieuwenhuijs na aankomst. Het ging in die tijd en in de Middeleeuwen van de ene hand in de andere, maar bleef wel steeds bezit van de adel. Onder anderen kwam het ook in handen van een romanticus, aan wie we het nu te danken hebben dat er nog steeds twee stukjes oerbos over zijn; van elk 15 ha. Door eeuwenoude robuuste en indrukwekkende eiken kan men zich in deze stukjes bos de oerossen, wolven en andere lang-verdwenen beesten voorstellen, zoals die er rondgelopen hebben.

De vogels zijn er nog niet verdwenen. Dat werd ons meteen wel duidelijk. Hoewel nog lang niet alle zomergasten terug waren, zagen we al behoorlijke aantallen Bonte Vliegenvangers (met duidelijke voorkeur voor de oudste bosgedeelten) en hoorden we hier en daar ook al een Zwartkop. Zoals wel al een beetje verwacht, spande de Middelste Bonte Specht voor de meeste deelnemers de kroon. Wat te zeggen van een mannetje dat een nestholte uithakt? Of van twee exemplaren die rustig één der vele woudreusstompen afzoeken? De roep van deze Specht deed iedereen verstoeld staan. De omschrijving varieerde van : "Het lijkt wel een Vlaamse Gaai" tot "klagend, alsof iemand gewurgd wordt". Een enkeling kon zeggen dat zij of hij vijf Spechtensóorten had gezien.

Een verhaal apart vormden de Appelvinken. Beide groepen, we hadden ons in twee groepen verdeeld, zagen er een dertigtal. Ondanks hun naam van vrij schuw te zijn, waren ze mooi te zien: als een paartje op een bospad, tussen velden bosanemonen, en ook wel met nestmateriaal. Je hoorde ze veel het bekende(?) "tpit" roepen, dat doet denken aan een Roodborstje, maar krachtiger is. Hun zang is helaas niet gehoord.

Behalve Spechten, bevolkten ook Boomklevers, Boomkruipers en Taiga-boomkruipers de boomstammen. De eersten lieten duidelijk horen dat ze een heel uitgebreid repertoire hebben. De twee Boomkruipersoorten showden hoeveel ze wel niet op elkaar leken.

De roofvogels waren goed vertegenwoordigd met één Zwarte en één Rode Wouw, zeven Buizerden, één Havik, één Sperwer en twee Torenvalken. Eén van de beide groepen merkte een slapende Bosuil op: groot enthousiasme!

Mogelijk nog mooier dan de vogels waren de planten: vlakten met Bosanemonen, Schedegeelster, Blauwsporige Bosviooltjes, Overblijvend Bingelkruid, Smalbladig Longenkruid, Goudveil, Slanke Sleutelbloemen (mooier in het bos dan in de hand van een welgedane Duitser) en Muskuskruid.

Tenslotte melden we een Grote Gele Kwikstaart, die bezig was z'n nest te bouwen aan de wand van het idyllische beekje dat door het 650-ha grote gebied stroomde. Hoewel zonder melding van aantallen en dichtheden, hoop ik toch dat dit verslag duidelijk maakt dat het Hasbruch een uniek stuk bos is. We mogen hopen dat er ook weer eens zo'n gebied ontstaat bij de Ennemaborg!

A.C. van Klinken.

Soortenlijst Hasbruch-complex

Blauwe reiger, rode en zwarte wouw, buizerd, sperwer, havik, torenvalk, fazant, holenduif, houtduif, bosuil, groene, zwarte, gr. bonte, mid. bonte en kl. bonte specht, kauw, vlaamse gaai, koolmees, pimpelmees, zwarte mees, staartmees, matkop en glanskop, boomklever, boomkruiper, taiga-boomkruiper, winterkoning, roodborst, merel, kramsvogel, koperwiek, zanglijster, gr. lijster, zwartkop, fitis, tjiftjaf, goudhaantje, vuurgoudhaantje, bonte vliegenvanger, heggemus, boompieper, witte kwikstaart, grote gele kwikstaart, spreeuw, appelvink, sijs, kneu, goudvink, kruisbek, vink, geelgors.